EVROPSKÝ PARLAMENT 2009 - 2014

Dokument ze zasedání

3. 12. 2013 B7-0549/2013

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B7-0525/2013

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o zelené infrastruktuře – zlepšování přírodního kapitálu Evropy
(2013/2663(RSP))

Salvatore Tatarella
za skupinu PPE
Edite Estrela
za skupinu S&D
Gerben-Jan Gerbrandy
za skupinu ALDE
Sandrine Bélier
za skupinu Verts/ALE
Anna Rosbach
za skupinu ECR
Kartika Tamara Liotard
za skupinu GUE/NGL

B7-0549/2013

Usnesení Evropského parlamentu o zelené infrastruktuře – zlepšování přírodního kapitálu Evropy
(2013/2663(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na sedmý akční program pro životní prostředí,

– s ohledem na sdělení Komise nazvané „Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy“ (COM (2013)0249),

– s ohledem na sdělení Komise nazvané „Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (COM(2010)2020),

– s ohledem na sdělení nazvané Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje (COM(2011)0571),

– s ohledem na strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 (COM(2011)0244),

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30.listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků[1],

– s ohledem na směrnici Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin[2],

– s ohledem na závěry zasedání Rady pro životní prostředí z června 2011 a ze dne 17. prosince 2012 (bod 14),

– s ohledem na své usnesení ze dne 20. dubna 2012 na téma „Naše životní pojistka, náš přírodní kapitál: strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020“[3] , zejména bod 50 tohoto usnesení,

– s ohledem na studii o ekonomické stránce ekosystémů a biologické rozmanitosti (TEEB)[4],

– s ohledem na bílou knihu Komise z roku 2009 nazvanou „Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci“ (COM(2009)0147) a na sdělení Komise nazvané „Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“ (COM(2013)0216),

– s ohledem na otázku položenou Komisi na téma „Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy“ (O-0000/2013 – B7-0000/2013),

– s ohledem na dokument „Územní agenda Evropské unie 2020: Pro soudržnou, inteligentní

[1] Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s.7.
[2] Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s.7.
[3] Úř. věst. C 258 E, 7.9.2013, s.99.
[4] http://www.teebweb.org

a udržitelnou Evropu rozmanitých regionů“,

– s ohledem na cíle v oblasti biologické rozmanitosti z Aiči, které jsou obsaženy ve strategickém plánu pro biologickou rozmanitost na období 2011–2020 přijatém stranami Úmluvy o biologické rozmanitosti v říjnu 2010,

– s ohledem na čl. 115 odst. 5 a čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že je třeba řešit úbytek biologické rozmanitosti a zhoršení stavu našich ekosystémů, aby bylo možné zajistit trvalé poskytování ekosystémových služeb a ochranu přírodního kapitálu pro současné i budoucí generace;

B. vzhledem k tomu, že díky zelené infrastruktuře lze naplno rozvinout potenciál přírody, pokud jde o ekosystémové služby, které může společnosti poskytnout;

C. vzhledem k tomu, že je třeba řešit úbytek biologické rozmanitosti, aby bylo možné ochránit přírodní kapitál pro současnou i budoucí generaci;

D. vzhledem k tomu, že antropogenní tlak ohrožuje biologickou rozmanitost a integritu ekosystémů v Evropské unii, a to i v důsledku tříštění a ničení přírodních stanovišť, změny klimatu a intenzivního využívání polopřírodních stanovišť;

E. vzhledem k tomu, že biologická rozmanitost a dobré životní podmínky lidské společnosti spolu úzce souvisejí;

F. vzhledem k tomu, že má-li být biologická rozmanitost v Unii zachována a posílena, je nezbytné co nejvíce omezit roztříštěnost a zlepšit ekologickou konektivitu;

G. vzhledem k tomu, že 11. cílem v oblasti biologické rozmanitosti z Aiči je dosáhnout toho, aby do roku 2020 bylo prostřednictvím ekologicky reprezentativních a vhodně propojených systémů chráněných oblastí s účinným a šetrným hospodařením a prostřednictvím dalších účinných opatření na ochranu jednotlivých území chráněno a začleněno do širšího pevninského a mořského prostředí nejméně 17 procent povrchových a sladkých vod a 10 procent pobřežních a námořních oblastí, zejména oblastí se zvláštním významem pro zachování biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb;

H. vzhledem k tomu, že zelená infrastruktura a zemědělství jsou úzce propojeny z hlediska zemědělské produktivity a ochrany tradičního zemědělství, a s ohledem na dopady zemědělské činnosti na územní plánování;

I. vzhledem k tomu, že zkušenosti ukazují, že projekty zelené infrastruktury nabízejí výbornou příležitost k propojení přírody se životním prostředím člověka, včetně městského prostředí, kde žije stále větší část populace, a vzhledem k tomu, že tito lidé jsou vystaveni závažným účinkům jevu označovaného jako „tepelný ostrov města“;

J. vzhledem k tomu, že by zúčastněné strany měly mezi sebou sdílet informace o tom, jak vytvářet, chránit, vylepšovat a účinně využívat zelenou infrastrukturu v krajině, a že by tyto informace měly být zveřejňovány;

K. vzhledem k tomu, že zkušenosti ukazují, že projekty zaměřené na plánování a rozvoj

infrastruktury patří mezi klíčové fáze, během nichž je nutné zajistit začlenění ekologických a společenských potřeb, a to jak v městském, tak venkovském prostředí;

L. vzhledem k tomu, že programy a projekty týkající se regionální a městské infrastruktury, na jejichž financování se podílí EU, by měly začleňovat prvky zelené infrastruktury a rovněž zmírňovat dopady na existující ekosystémy s cílem zvýšit environmentální, společenský a hospodářský přínos těchto programů a projektů;

M. vzhledem k tomu, že zelená infrastruktura má díky přírodním řešením, jež jsou obecně méně nákladná a udržitelnější a mohou přispět k tvorbě pracovních míst, široký přínos pro životní prostředí, hospodářství a společnost;

N. vzhledem k tomu, že investice do zelené infrastruktury obvykle přinášejí vysoký výnos;

Obecné poznámky

1. vítá sdělení o zelené infrastruktuře a záměr Komise aktivně se věnovat cílům vytyčeným v tomto sdělení;

2. uznává, že zelená infrastruktura má klíčový význam pro efektivní ochranu evropského přírodního kapitálu, ochranu přírodních stanovišť a druhů a zachování dobrého ekologického stavu vodních útvarů;

3. zdůrazňuje, že zelená infrastruktura může přispět ke splnění četných cílů, které si Unie vytýčila do roku 2020, a podtrhuje, že je nezbytné její budování a její začleňování do nástrojů na provádění víceletého finančního rámce, aby účinně podpořila dosažení cílů Unie v oblasti biologické rozmanitosti;

4. uznává, že budování zelené infrastruktury napomůže Unii k naplnění jejích mezinárodních závazků vyplývajících z cílů v oblasti biologické rozmanitosti z Aiči a strategického plánu pro biologickou rozmanitost na období 2011–2020;

5. vítá inovativní přístup zelené infrastruktury, která nabízí efektivnost nákladů prostřednictvím četných výhod a řešení, která mohou uvést do souladu environmentální, sociální a hospodářské cíle;

Začlenění do různých oblastí politiky

6. zdůrazňuje, že je nezbytné začlenit zelenou infrastrukturu do všech oblastí politik EU a příslušných finančních opatření, a to prostřednictvím postupů, které se osvědčily v členských státech;

7. poukazuje na to, že zelená infrastruktura může hrát obzvláště důležitou roli ve městech, v nichž v dnešní době žije stále více lidí, neboť může poskytovat služby, jakými jsou například čistý vzduch, regulace teploty, zmírňování místního „efektu tepelných ostrovů“, rekreační oblasti, ochrana před povodněmi, zadržování dešťové vody a předcházení povodním, zachování hladiny podzemních vod, obnovení či zachování biologické rozmanitosti, zmírňování extrémních povětrnostních jevů a jejich dopadů, zlepšení zdraví občanů a obecně zlepšení kvality života, a to mimo jiné zajištěním přístupných a cenově

dostupných ploch pro provozování tělesné činnosti; zdůrazňuje souvislost mezi zelenou infrastrukturou a veřejným zdravím a je přesvědčen, že investice do zelené infrastruktury je rovněž investicí do veřejného zdraví;

8. zdůrazňuje přínos, který má zelená infrastruktura jako nezbytný doplněk sítě Natura 2000 díky tomu, že zvyšuje soudržnost a odolnost této sítě, která přispívá k zachování klíčových druhů a stanovišť v evropské přírodě a pomáhá zachovávat poskytování ekosystémových služeb odhadovaných na několik stovek miliard eur ročně; v této souvislosti poukazuje na to, že právní předpisy týkající se sítě Natura 2000 a iniciativa pro zelenou infrastrukturu se vzájemně doplňují;

9. naléhavě vyzývá členské státy, aby do svého územního plánování jako prioritu zahrnuly zelenou infrastrukturu a aby konzultovaly se zúčastněnými subjekty v příslušném místě a s místními obyvateli a zvyšovaly jejich informovanost prostřednictvím vzdělávacích kampaní, aby do plánování zapojily všechny úrovně, na nichž jsou přijímána rozhodnutí (místní, regionální i celostátní), a žádá Komisi, aby podporovala poradenství a stanovování referenčních hodnot v této oblasti s cílem zajistit, aby se zelená infrastruktura stala v celé Unii standardní součástí územního plánování a územního rozvoje; poukazuje na to, že schvalovací postupy pro nové trendy nebo zelenou infrastrukturu musí zaručit důkladné posouzení všech negativních dopadů na ekosystémy a stávající zelenou infrastrukturu s cílem předcházet těmto dopadům a zmírňovat jejich dopady a zajistit skutečné dlouhodobý přínos pro společnost;

10. vyzývá Komisi a členské státy, aby, pokud je to třeba, využívaly všechny finanční prostředky EU, včetně prostředků v rámci politiky soudržnosti a společné zemědělské politiky, zejména pro plochy využívané v ekologickém zájmu, k podpoře zelené infrastruktury s cílem zajistit širokou škálu ekosystémových služeb a ochranu přírodních procesů ve venkovských a městských oblastech; vyzývá Komisi, aby pravidelně Parlamentu předkládala zprávu o využívání prostředků SZP k podpoře zelené infrastruktury; zdůrazňuje v této souvislosti významnou úlohu, kterou zelená infrastruktura plní při ochraně včel a zajištění účinného fungování opylení;

11. zdůrazňuje pozitivní dopady, které má zelená infrastruktura na zmírňování změny klimatu díky svému příznivému vlivu na zásoby uhlíku a bilance skleníkových plynů, zejména s ohledem na zachování rašelinných půd, polopřírodních a přírodních zalesněných oblastí a lesů a dalších ekosystémů bohatých na uhlík, čímž přispívá k provádění politiky EU v oblasti klimatu;

12. podporuje úsilí o propojení územního plánování a budování zelené infrastruktury v pobřežních oblastech s cílem zachovat biologickou rozmanitost a zajistit udržitelný rozvoj pobřežních krajinných oblastí;

13. uvědomuje si zásadní význam zelené infrastruktury pro přizpůsobení se změně klimatu, neboť tato infrastruktura zvyšuje ekologickou propojenost mezi oblastmi sítě Natura 2000, usnadňuje zvýšený pohyb a změny v rozšíření druhů mezi jednotlivými oblastmi sítě Natura 2000 a zajišťuje adaptaci krajiny v náležitém měřítku ve prospěch biologické rozmanitosti, čímž přispívá k provádění politik EU v oblasti ochrany přírody a rovněž podporuje a zajišťuje ekosystémové přizpůsobování i dalších odvětví, jako je vodní hospodářství či zabezpečení potravin;

14. domnívá se, že budování zelené infrastruktury v přístavních oblastech a rozvíjení dopravních sítí, které jsou příznivé pro ekologizaci těchto oblastí, má pro členské státy – především přímořské – zásadní význam;

15. upozorňuje na skutečnost, že díky vytváření a obnově zelené infrastruktury, jejíž součástí jsou například přírodní záplavové oblasti, zalesněné oblasti či mokřiny, dochází rovněž ke snižování rizik spojených s přírodními katastrofami, například záplavami a lesními požáry, což může zvyšovat odolnost vůči těmto katastrofám, napomáhat přizpůsobení se změně klimatu a výrazně snížit náklady, které společnost nese v souvislosti s těmito katastrofami;

16. zdůrazňuje, že do této oblasti politiky je třeba plně zapojit odvětví lesnictví s cílem dosáhnout četných výhod, které vedle produkce dřeva a biomasy poskytuje udržitelné obhospodařování lesů a lesnictví nezasahující do přírodních procesů, a s cílem obnovit narušené či již zaniknuté zalesněné oblasti;

17. vítá iniciativu na podporu zelené infrastruktury jako nástroje, který přispívá k filtrování vody, prevenci eroze a zachování hladiny podzemní vody, a tím k řádnému uplatňování rámcové směrnice o vodě, směrnice o povodních a příslušných právních předpisů týkajících se vody, jak je uvedeno v návrhu, a rovněž k integrované správě pobřeží a územnímu plánování námořních prostor;

18. zdůrazňuje význam řádného začlenění požadavků na zelenou infrastrukturu do provádění nástrojů strukturální politiky a politiky soudržnosti Unie, a to především v oblasti financování zelené infrastruktury měst, a naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby prosazovaly příslušná opatření;

19. zdůrazňuje, že je třeba začlenit zelenou infrastrukturu do operačních programů fungujících v rámci finančních nástrojů EU na období 2014–2020;

20. naléhavě vyzývá Komisi, aby na základě svého sdělení včas, tedy do konce roku 2013, dokončila podpůrný poradenský materiál, a umožnila tak zlepšit porozumění zelené infrastruktuře a její podporu v příslušných oblastech politiky a zajistit možnosti financování prostřednictvím operačních programů;

21. vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby vhodně využívaly stávající možnosti financování s cílem prosazovat investice do koordinovaných a ucelených projektů zelené infrastruktury;

Rozvoj strategie pro zelenou infrastrukturu

22. zdůrazňuje, že je třeba zvýšit účast soukromého sektoru na investicích do zelené infrastruktury, a vyzývá Komisi a EIB, aby urychleně zřídily a uvedly do provozu systém financování, včetně inovativních mechanismů financování, a podpořily tak investice do zelené infrastruktury a jiných projektů spojených s přírodním kapitálem, a zároveň aby posoudily možnost skutečné a dlouhodobé podpory pro ekosystémové funkce; upozorňuje na to, že bude třeba hledat další zdroje financování na místní, regionální a vnitrostátní úrovni;

23. je přesvědčen, že budování zelené infrastruktury musí být podpořeno spolehlivými údaji a podrobnými znalostmi, a vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s Evropskou agenturou pro životní prostředí, členskými státy a dalšími zainteresovanými stranami zajistila, aby Unie posílila svou způsobilost ve vztahu k mapování a posuzování ekosystémů a souvisejících ekosystémových služeb a aby tyto informace a poznatky byly náležitě zohledňovány, mimo jiné při plánování a provádění projektů spolufinancovaných z prostředků EU;

24. naléhavě vyzývá Komisi, aby propagovala projekty zaměřené na výzkum, inovaci, budování kapacit, vzdělávání, šíření informací a zvyšování informovanosti veřejnosti o této otázce a podporovala výměnu informací a osvědčených postupů; upozorňuje, že rozvoj zelené infrastruktury usnadňují schopnosti a vzdělání zaměstnanců, kteří jsou schopni uplatňovat tento inovativní přístup a náležitě ocenit výhody, které ekosystémy poskytují především v oblasti dodávky a čištění vody, hospodaření s odpady, stavebnictví, zvládání katastrof, zemědělství, cestovního ruchu a zdraví;

25 zastává názor, že začlenění zelené infrastruktury do všech oblastí politiky je zásadní podmínkou, bez které není možné provádět důvěryhodnou politiku v této oblasti;

26. zdůrazňuje úlohu, kterou mohou hrát organizace občanské společnosti, občané podílející se na výzkumu, občanská odpovědnost a účast veřejnosti na plánování, provádění, provozování a kontrole projektů zelené infrastruktury na místní úrovni, a naléhavě vyzývá členské státy, aby tyto procesy usnadňovaly;

27. souhlasí s rozvojem strategie spočívající v budování prioritních os pro projekty zelené infrastruktury v Evropě a zdůrazňuje, že jsou potřeba další přeshraniční a meziregionální strategie a projekty;

28. podporuje projekt TEN-G, který Komise zveřejnila ve svém sdělení, a vyzývá Komisi, aby splnila cíle v oblasti rozvoje tohoto projektu do roku 2015;

29. zdůrazňuje potenciál pro inovace v oblasti zelené infrastruktury a klíčovou úlohu, kterou mohou v této oblasti plnit malé a střední podniky; poukazuje na to, že společné normy, certifikaci a systém označování by měly podporovat investice do zelené infrastruktury a vytvářet potřebný prostor pro průkopníky;

30. očekává přezkum strategie EU týkající se biologické rozmanitosti v roce 2015, navazující přezkum sdělení o zelené infrastruktuře v roce 2017 s cílem nadále zajišťovat zelenou infrastrukturu v souvisejících plánovaných investicích na úrovni EU a přezkum v polovině období týkající se souvisejících oblastí politiky (kontrola stavu reformy SZP, přezkum REGIO v polovině období atd.);

31. pověřuje svého předsedu , aby předal toto usnesení Radě a Komisi.